

Vlaams
Parlement

vergadering **C67**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 18 december 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bestrijding van bacterievuur in de fruitsector – 602 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van perenvuur en de impact op de export – 605 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van de hitte en droogte van afgelopen zomer als landbouwcrisis – 666 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steunmaatregel om door H3N1 getroffen pluimveebedrijven te vergoeden – 669 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bijdrage van Vlaanderen aan het nieuwe actieplan voor het terugdringen van het gebruik van antibiotica bij nutsdieren – 680 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de invoering van een statuut voor kinderboerderijen – 681 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de vzw Ondersteuningsfonds voor visserij in transitie – 327 (2019-2020)	18

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bestrijding van bacterievuur in de fruitsector – 602 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van perenvuur en de impact op de export – 605 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Eind jaren 70 werden de eerste infecties van bacterievuur in de boomgaarden van de Limburgse fruitregio's waargenomen. Het zwart verkleuren van bloesems, vruchten, bladeren en twijgen doet denken aan het verschroeien door vuur, vandaar ook de naam bacterievuur. Ook de snelheid waarmee de infectie kan uitbreiden, doet denken aan vuur.

Op Europees niveau werd na bijna vijftig jaar strijd tegen de ziekte de beslissing genomen om bacterievuur niet langer als een quarantaineziekte te beschouwen. De maatregelen vanuit Europa worden dus volledig opgeheven. Eerder gaf voormalig minister Van den Heuvel al aan dat de EU deze beslissing nam omdat dat ziekte al wijdverspreid is op haar grondgebied en we de facto niet meer kunnen spreken over een quarantaine. Het is dan ook onmogelijk om de verdere verspreiding van deze ziekte tegen te houden. Vanaf 14 december verplicht Europa fruit-telers dus niet langer om bacterievuur te bestrijden.

Het Proefcentrum Fruitteelt waarschuwt ervoor dat deze beslissing grote gevolgen kan hebben voor de sector. Als we niet op tijd ingrijpen, wordt heel Haspengouw al snel besmet gebied. Dit zou de export naar China enorm in de weg kunnen staan. Op die markt worden percelen heel snel afgekeurd uit vrees voor bacterievuur.

Volgens sommigen zouden slechts enkele bacterievuurvrije percelen uit het Waasland nog aan China kunnen leveren. Waar vroeger het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) controleerde of er geïnfecteerde struiken en hagen stonden, wordt die verantwoordelijkheid nu doorgeschoven naar de gemeentebesturen. Eigenaars die de plantenziekte niet aanpakken, riskeren een GAS-boete (gemeentelijke administratieve sancties).

Vaak worden meidoornhagen, die gevoelig zijn voor de ziekte en bacterievuur nog verder kunnen verspreiden, aangeplant langs landbouwgronden of op andere plekken. Er zijn echter ook resistente soorten meidoornhagen, en het is belangrijk om die piste verder te onderzoeken. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) zou drie meidoornsoorten subsidiëren maar geen enkele van de resistente. Omdat de resistente soorten niet streekeigen zijn, moest eerst de impact ervan onderzocht worden. Het VLIF zou dit hebben laten onderzoeken, zo blijkt uit een eerdere vraag van de heer Engelbosch.

Minister, hoe staat u tegenover de nieuwe Europese wetgeving?

Welke stokken hebben we nu nog achter de deur om te voorkomen dat bacterievuur zich over heel Haspengouw en het Hageland verspreidt? Vindt u die kans op een GAS-boete een goede en voldoende maatregel?

Wat doet de Vlaamse overheid vandaag om de strijd tegen bacterievuur te ondersteunen? Welke bijkomende maatregelen kunnen worden genomen?

Hoe staat het met het onderzoek van de bacterievuurresistente meidoornhagen? Wat zou hun impact op de omgeving zijn? Zijn er momenteel door het VLIF subsidiabele resistente soorten?

Hebt u enig zicht op het bestaan van bacterievuurresistente appel- en perenrassen? Bestaat dit ergens ter wereld? Doe het Proefcentrum Fruitteelt daar onderzoek naar?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Ik wil niet in herhaling vallen en sluit me dan ook aan bij de vrij volledige vraag van mevrouw Grosemans. Ik heb nog wel een aanvullende vraag. Minister, bent u van plan om eventueel een initiatief te nemen ter ondersteuning van de betrokken gemeenten? Een aantal gemeenten nemen al initiatieven, onder meer via de GAS-boetes. Maar door de afschaffing van die Europese regel zullen de gemeenten wellicht het eerste aanspreekpunt zijn voor een aantal fruitteelers. Het lijkt me dan ook belangrijk dat er wordt geïnformeerd en gesensibiliseerd.

Minister, bent u van plan dit probleem aan te kaarten bij uw Europese collega's of zult u eventueel eigen Vlaamse maatregelen nemen? Niets verbiedt u immers om eventueel strenger te zijn dan Europa.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u, collega's. Het is een interessante commissie vandaag. U hebt uiteraard nog geen vragen kunnen stellen over de visquota. Maar het was een lange en wakkere nacht. *(Opmerkingen)*

De vragen zijn allemaal zeer actueel.

Het klopt, collega's, dat de EU een evaluatie en bijsturing heeft gedaan van het plantengezondheidsbeleid. De nieuwe Europese regels zijn op 14 december 2019 in werking getreden. Dat heeft ertoe geleid dat bepaalde ziekten, zoals bacterievuur, hun status als quarantaineziekte verloren hebben.

Quarantainemaatregelen zijn bedoeld om de insleep van nieuwe ziekten en plagen tegen te gaan, terwijl bacterievuur al vrij wijd verspreid is in de EU. De maatregelen die op quarantaineziekten van toepassing zijn, zoals kaalkap van hele percelen of zelfs gebieden, zijn zeer ingrijpend. Daarom streeft de EU naar een evenwicht tussen de verschillende belangen die op het terrein spelen.

Om het publieke draagvlak voor het plantengezondheidsbeleid niet te ondermijnen, gaat men omzichtig te werk bij de indeling van ziekten en plagen. Ik acht het daarom weinig waarschijnlijk dat de EU de genomen beslissingen nog opnieuw zal wijzigen.

Schadeverwekkende bacteriën trekken het zich natuurlijk niet aan of ze wel of niet op een Europese lijst staan. Het lijkt me daarom beter om ons te concentreren op wat we nu kunnen doen om de verspreiding van bacterievuur tegen te gaan en de exportkansen maximaal te vrijwaren voor onze fruitteelt- en boomkwekerijproducten.

Het is niet omdat Europa geen veralgemeende quarantainemaatregelen meer oplegt, dat wij niets kunnen doen.

Ten eerste, er blijven in België nog altijd een aantal gebieden over die door de federale overheid als bacterievuurvrije bufferzone zijn ingedeeld. Die zones zijn

vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 23 juni 2018, maar zijn beperkt in omvang. Binnen deze bufferzones blijft het FAVV ook nu nog de controle uitvoeren op bacterievuur.

Ten tweede, buiten de bufferzones wordt bacterievuur voortaan voor een aantal plantensoorten gecatalogiseerd als niet-quarantaineorganisme dat de plantkwaliteit kan beïnvloeden. Uit de nieuwe Europese Plantengezondheidsverordening vloeien er nog steeds maatregelen voort om te verhinderen dat besmet uitgangsmateriaal van appels, peren en kweeperen door professionele kwekers in het vrije verkeer wordt gebracht. Waardplanten die symptomen van bacterievuur vertonen, mogen niet in de handel worden gebracht.

Ten derde zijn er verplichtingen die gelden op het vlak van geïntegreerde gewasbescherming. Daar is bepaald dat alle Vlaamse fruittelers besmette planten moeten vernietigen of de besmetting moeten wegsnoeien. Ook siertelers en boomkwekers zijn gebonden door deze verplichting, om zo de fruitsector mee te vrijwaren.

Ten vierde, de vorige maatregelen zijn telkens van toepassing op de professionele kwekers of telers die vanuit het plantengezondheidsbeleid aan bepaalde verplichtingen onderworpen zijn. Maar ook op particuliere terreinen kan bacterievuur voorkomen, terwijl gewone mensen niet direct gevat zijn door de Europese verplichtingen die gelden voor professionele kwekers. Daar moeten we alert op zijn. Steden en gemeenten beschikken via hun lokale GAS-reglement inderdaad over een instrument om op te treden tegen particulieren die bijdragen aan de verdere verspreiding van de ziekte. Er zijn gemeenten die hiervan vandaag al gebruik maken, bijvoorbeeld Aarschot en Sint-Truiden. Het GAS-regelement kan een stok achter de deur zijn, maar het is uiteraard van belang om te pleiten voor goed nabuurschap en burgerzin.

Ik ken de bewoners van de Haspengouwse en Hagelandse fruitstreek als mensen die bijzonder trots en fier zijn op hun prachtige streek, denk maar aan de bloesemperiode. Wil men die oprechte trots en fierheid vrijwaren in de toekomst, dan spreekt het voor zich dat iedereen aan hetzelfde zeel moet trekken om ziektes in te dijken. We kunnen uiteraard niet verwachten dat iedere hobbytuinier specialist wordt in het herkennen en bestrijden van bacterievuur, maar we kunnen wel samenwerken. Gelet op het collectieve belang voor de hele streek, is het volgens mij toch van belang dat we zoeken naar oplossingen waarbij de gemeenten een bemiddelende en zelfs handhavende rol spelen via hun GAS-beleid.

Ik kan uiteraard niet verhelen, collega's, dat de toepassing van de nieuwe Europese regelgeving inzake plantengezondheid tot heel wat kopzorgen leidt. Niet alleen bij de professionele kwekers, maar ook bij mij als bevoegd minister, aangezien een aantal organismen niet langer als quarantaineorganismen beschouwd worden maar wel als organismen die tot kwaliteitsschade kunnen leiden. Daardoor is de facto niet het FAVV maar wel de Vlaamse overheid bevoegd.

Maandag heb ik ook al in de marge van de Visserijraad een zeer uitgebreid overleg gehad met federaal minister Ducarme over dit dossier. We zijn overeengekomen dat er op korte termijn duidelijke afspraken moeten komen op ambtelijk niveau over de toepassing in zijn geheel. Ik kan me niet permitteren dat er plots discontinuïteit ontstaat. Het FAVV moet zorgen voor continuïteit bij professionele kwekers, zodat de sector nu niet in de kou komt te staan omdat er nieuwe Europese regelgeving in werking is getreden op 14 december. Minister Ducarme heeft ook een engagement op dat vlak genomen en ik hoop dat hij dit zal nakomen. Het was wel een constructief gesprek.

Het onderzoek dat de producentenorganisaties uitvoeren op vlak van bacterievuur wordt voor de helft gesubsidieerd via het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Er is hiertoe een raamcontract gesloten tussen het Proefcentrum Fruitteelt en de

producentenorganisaties BelOrta, Belgische Fruitveiling, Limburgse Tuinbouwveiling, New Green en Green Diamond. Binnen dit raamcontract is een jaarlijks budget van 90.000 euro opgenomen voor opvolging en onderzoek van nieuwe of opflakkerende problemen.

Er zijn diverse bacterievuurresistente meidoornhagen op de Belgisch markt beschikbaar. Dat zijn echter allemaal uitheemse of niet-streekeigen soorten. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) raadt af om die uitheemse soorten te planten bij ons. Daar zit dus een probleempje. Bij het VLIF is destijds de beleidskeuze gemaakt om alleen het aanplanten van inheemse streekeigen soorten te subsidiëren, maar die zijn helaas niet resistent ten aanzien van bacterievuur. Het aanplanten van streekeigen meidoornhagen hoeft op zich geen probleem te zijn. Problemen ontstaan als zo'n haag besmet raakt en er niet opgetreden wordt tegen de besmettingshaard, waardoor de ziekte zich verder kan verspreiden. Dat is een heel slechte zaak.

Volgens de administratie zijn er geen echte bacterievuurresistente appel- en perenrassen op de markt. Het is wel zo dat variëteiten een verschillende gevoeligheid kunnen hebben ten aanzien van bacterievuur. De meest gevoelige rassen verdwijnen langzaam maar zeker bij de fruitteeltbedrijven. In veredelingsprogramma's over de hele wereld wordt gezocht naar rassen die minder gevoelig zijn voor bacterievuur. Ik hoop echt dat genetische selectie op termijn tot resistente variëteiten zal kunnen leiden, maar zo ver zijn we dus nog niet. Met ons eigen onderzoeksinstituut werken we ook heel intens op die thema's. Er is dus nog werk aan de winkel en er zijn budgetten nodig om daarrond onderzoek te doen.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide toelichting die heel wat heeft verduidelijkt.

Heel wat broeihaarden van die infectie bevinden zich buiten de boomgaarden. Ze bevinden zich in parken en tuintjes die door gemeentepersoneel worden onderhouden, en ook in particuliere tuinen. Misschien is het een goed idee – zoals de heer Vandenhove ook al zei – dat de gemeente hierin een belangrijke rol speelt en een aanspreekpunt wordt. Het gemeentepersoneel moet gesensibiliseerd worden in het herkennen van bacterievuur. Ook de inwoners die in de fruitstreek wonen, moeten gesensibiliseerd worden want ze zijn zich vaak niet bewust van het feit dat er bacterievuur op hun perelaars zit. Ze zijn er zich ook niet van bewust hoeveel schade hun besmette bomen kunnen aanbrengen bij fruittelers.

Ik weet niet of u dat weet, maar wat is het probleem met het planten van uitheemse meidoornhagen? Dat intrigeert mij, maar misschien moet ik mij daarvoor richten tot een specialist ter zake.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Het antwoord volstaat voor mij voorlopig.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er is de beleidskeuze gemaakt om geen uitheemse soorten te planten. Ik ben geen expert en ik wil het nog eens navragen.

Ooit was ik schepen van Leefmilieu en Natuur in de mooie stad Torhout, waar ik ook een meidoornhaag hebt gered van vele wegenwerken. Het is een heel goede beleidskeuze om in Vlaanderen zoveel mogelijk streekeigen hagen te planten. Veel uitheemse soorten zijn nogal invasief en gaan dus andere soorten domineren, maar ik weet niet of dat voor meidoorn zo is. Met dieren is dat zo en met veel planten ook.

Bacterievuur is een zeer groot probleem omdat het moeilijk te herkennen is. Ik heb een foto bij van een appel die is aangetast door bacterievuur en ook van een aangetaste meidoornhaag. Want we moeten elke vraag om uitleg beschouwen als een kans om iets bij te leren.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): We moeten dit inderdaad blijven bestrijden want het is een utopie dat we op dit moment bacterievuur volledig kunnen uitroeien. De EU trekt zich terug, dus is het nu aan ons om fruittelers in die strijd te steunen door het nemen van die preventieve maatregelen, door acties, door te sensibiliseren en door verder onderzoek via het Proefcentrum Fruitteelt. Ik zal dit in ieder geval samen met collega Vandenhove verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): We moeten inderdaad opletten met invasieve soorten. Dat is meer een debat voor de commissie Leefmilieu en Natuur dan voor deze commissie. Vanuit een vorig leven weet ik dat dat nogal gevoelig ligt.

Als we het zouden kunnen oplossen met een buitenlandse aanpak, geen probleem dan, maar we mogen niet een probleem oplossen en andere creëren. Dat zou een slechte zaak zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van de hitte en droogte van afgelopen zomer als landbouw-ramp – 666 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): We hebben het al eens over dit probleem gehad. Het landbouwrampenfonds houdt eind dit jaar officieel op te bestaan, dus is dit een goede gelegenheid om te vragen naar de stand van zaken van de lopende dossiers.

Afgelopen zomer heeft de hitte geleid tot grote zonnebrandschade, in mijn streek vooral aan het fruit. Ook de droogte had een impact. Die zonnebrandschade is ondertussen door het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) erkend als een uitzonderlijk gebeurtenis. De droogte werd onderzocht.

Minister, u hebt ondertussen ook aan de gemeenten gevraagd de rapporten van de lokale landbouwcommissies over te maken zodat de schade kan worden ingeschat in het kader van de opbouw van dit dossier.

Ik zal deze problematiek niet uitgebreid schetsen omdat we het er al genoeg over hebben gehad. Minister, hebt u ondertussen al meer nieuws van het KMI? Is er duidelijkheid geschapen over de vraag of ook de droogte tijdens de afgelopen zomer beschouwd kan worden als een uitzonderlijke omstandigheid? Welke concrete periode en andere parameters werden gebruikt als basis voor dit onderzoek?

Beschikt u over alle nodige informatie om de erkenningsprocedure als landbouw-ramp op te starten? Zo ja, wanneer zal dit gebeuren? Welke zijn de precieze omschrijvingen op basis waarvan de erkenning als landbouw-ramp zal worden opgestart? Tegen wanneer hoopt u hierover met een dossier naar de Vlaamse Regering

te stappen? Is er al enig zicht op het aantal ingediende dossiers en de omvang van de aangegeven schade?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Vooraf een klein beetje informatie: achteraan in de zaal zitten Céline en haar vriendin. In de voorbije jaren kwam Céline heel vaak naar de commissie Onderwijs en ze is onder andere dankzij de goede werkzaamheden van die commissie gestart met de studie Latijn en Frans. En nu komt ze ook hier op bezoek. Haar studie is bijna afgerond. Nu is ze aan het blozen, maar ik vind het mooi dat jonge mensen de moeite nemen om naar het parlement te komen om een commissievergadering te volgen. Als ik me niet vergis, komt ze uit Veurne, uit West-Vlaanderen uiteraard. En nu komt ze naar de commissie Landbouw, wat misschien ook wel iets betekent. Veel succes in ieder geval. Hier kun je ook veel bijleren.

Collega Coenegrachts, zoals eerder toegelicht ontving mijn voorganger op 26 september 2019 een advies van het KMI over de hitte van eind juli 2019, en in het bijzonder op 24 en 25 juli. Ik heb dat hier uitgebreid toegelicht. Over de droogte stond daar niets in, omdat dat ook niet gevraagd werd.

We hebben op 29 november 2019 een eerste advies van het KMI over de droogte ontvangen, en op 9 december hebben we bijkomende informatie van het KMI ontvangen. In dit advies wordt de periode tussen 15 juni en 30 september 2019 beschouwd. Er werden daarbij twee criteria bekeken: de gecumuleerde neerslaghoeveelheid en de waterbalans, die een indicatie geeft van de balans tussen opname en verdamping van water door een plant.

De conclusie van dit advies was dat in 96 gemeentes de droogte van afgelopen zomer als uitzonderlijk beschouwd kan worden. Hetzij voor de parameter neerslaghoeveelheid, hetzij voor de parameter waterbalans werd de terugkeerperiode van 20 jaar overschreden.

Op al uw andere vragen, die zeer interessant zijn, kan ik u nog geen antwoord verschaffen. Ik beschik op dit ogenblik nog niet over de volledige informatie om de erkenningsprocedure te kunnen starten voor een landbouwramp, of voor schade veroorzaakt door zonnebrand of droogte. Om de procedure te kunnen opstarten, heb ik nog een betrouwbare inschatting nodig van de totale schade en van de gemiddelde schade per landbouwer. We kregen het advies pas op 9 december, dus u zult begrijpen dat het moeilijk is om dat nu allemaal al te hebben.

Begin december heeft het Departement Landbouw en Visserij alle proces-verbalen (pv's) van schadevaststellingen door de gemeentelijke schattingscommissies en expertenverslagen ingezameld. Tot hiertoe werden ongeveer 6857 pv's en expertenverslagen bij de buitendiensten van het Departement Landbouw en Visserij ingediend. Het aantal betrokken landbouwers is wellicht wat lager. Die cijfers worden nog verzameld.

De verwerking hiervan zal kunnen starten in januari en zal wellicht tot en met maart 2020 in beslag nemen. De diensten van het departement geven momenteel prioriteit – en ik hoop dat u dat begrijpt – aan de afhandeling van de schadedossiers van de landbouwramp 2018. We hebben daar beslissingen genomen en daar moet worden uitbetaald. Ik vermoed dat we in maart zicht zullen hebben op het verdere traject en de opstart van de procedure.

Het is zeker zinvol geweest om die adviezen op te vragen omdat daaruit belangwekkende conclusies getrokken zullen kunnen worden. Dat moeten we natuurlijk voorleggen aan de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, het is alleszins goed nieuws dat het KMI dat erkent als uitzonderlijk. Dat biedt alleszins iets meer perspectief voor het verdere verloop van deze procedure.

Ik weet niet of 6800 pv's en verslagen veel of weinig is in dit soort omstandigheden. Het lijkt me toch aanzienlijk en relevant.

Bij zonnebrandschade denken we automatisch aan appels en peren – of ik toch zeker – in mijn regio. Natuurlijk krijg ik ook vanuit andere sectoren signalen. Bij korrelmais en zelfs groenten is toch wel wat schade opgetreden. Ik weet niet of u al zicht hebt op de diversiteit in de gewassen die zijn binnengekomen. Zover zullen die analyses nog niet gebeurd zijn.

Ik ga – om dat ook nog te benadrukken – er natuurlijk helemaal mee akkoord dat u prioriteit geeft aan de uitbetaling van de schade en rampen die ondertussen wel erkend zijn en waar de beslissingen genomen zijn. Want landbouwers zitten daar inderdaad ook wel op die uitbetaling te wachten. Hoe sneller, hoe beter. Bedankt voor alle moeite alvast.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, ik zou voor de zekerheid een korte vraag willen stellen. Gebeurt de afhandeling volledig op basis van de regeling die in het verleden van tel was? We zitten nu immers in een overgangperiode. (*Instemming van de minister*)

Dat is dus bevestigd.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, het is in elk geval positief dat dit is onderzocht. Ik denk dat dit onderzoek met betrekking tot droogte en waterbalans als bijkomend element er op aandringen van deze commissie is gekomen. In eerste instantie had het KMI het advies gegeven dit enkel met betrekking tot zonnebrand te doen. Ik hoop dat zij die schade hebben geleden binnen het reglementair kader een correcte vergoeding kunnen krijgen.

Minister, het lijkt natuurlijk wat eigenaardig dat het om 96 gemeenten gaat. Gaat het om een aaneengesloten gebied of zijn er vlekken? Hoe zult u omgaan met buurgemeenten? Want de droogte stopt niet echt aan een gemeentegrens.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Rombouts, ik leer hier veel bij over waar de droogte stopt en het vocht begint, maar ik wil met uw zeer pertinente vraag starten. Dit kan nuttig zijn voor de mensen die het verslag lezen, want herhaling kan soms zeer verhelderend zijn. U hebt een punt. Alle schade wordt nu afgehandeld op basis van de oude procedure. Dit betekent dat deze dossiers niet onder het systeem van de brede weersverzekering vallen. Het is belangrijk om op te merken waar de breuklijn ligt.

In totaal zijn 6857 pv's voor zonnebrand en droogte ingediend. Die gevallen zijn verspreid over heel Vlaanderen. West-Vlaanderen heeft er met 3386 het meest. Dan volgen Limburg met 1303, Oost-Vlaanderen met 897, Vlaams-Brabant met 346 en Antwerpen met 925.

We hebben het KMI om een aanvullend advies gevraagd. We willen duidelijkheid krijgen over die 96 gemeenten. Het gaat om gebieden die aaneengesloten liggen, maar het is geen aaneengesloten gebied. Het is over Vlaanderen verspreid. Ik wil nagaan in hoeverre de plaats waar de meetpunten staan mee bepalend kan zijn.

Om te bepalen hoe we hier verder mee omgaan, moeten we bepaalde zaken nog onderzoeken. Het is niet zo eenvoudig te stellen dat het nu om die 96 gemeenten gaat, want we moeten dit aan schadedossiers matchen.

Het aantal dossiers dat effectief in aanmerking komt, zal uiteraard lager liggen. Ik kan nog geen budgettaire inschatting geven, maar ik kan wel een vergelijking maken. Na de landbouwramp in 2017 zijn 3196 droogtedossiers ingediend, voor een bedrag van 29 miljoen euro. Na de landbouwramp in 2018 zijn 12.000 droogtedossiers ingediend, voor een bedrag van 155 miljoen euro. Van die schadevergoedingen is 99 miljoen euro in 2019 uitbetaald. Het saldo is in 2020 betaald. Het bedrag zal nu niet zo groot zijn als in 2018, maar ik probeer de informatie te verstrekken die ik op dit ogenblik al kan bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steunmaatregel om door H3N1 getroffen pluimveebedrijven te vergoeden – 669 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, ook deze vraag om uitleg is eigenlijk een opvolgingsvraag. We hebben het in deze commissie al uitgebreid gehad over het H3N1-virus dat heel wat pluimveebedrijven heeft getroffen. Aangezien iedereen de voorgeschiedenis wel kent, zal ik hier niet uitvoerig op ingaan. In het voorjaar van 2019 zijn verschillende pluimveebedrijven door het H3N1-virus getroffen. Heel wat bedrijven hebben proactief geruimd, maar pas na het verschijnen van het Koninklijk Besluit op 11 juli 2019 konden ze hiervoor een vergoeding krijgen. Veel bedrijven kunnen daar geen beroep op doen, omdat die vergoeding niet retroactief mag worden uitgekeerd.

Minister, op uw initiatief heeft de Vlaamse Regering om die reden zelf maatregelen genomen. Er is voorzien in een enveloppe van 2,5 miljoen euro voor de herbevolkingspremie. Ik ben natuurlijk tevreden dat u op die manier probeert tegemoet te komen aan de vraag van de pluimveebedrijven die proactief hebben ingegrepen. Men had echter maar een korte periode om in te dienen. Daarom wou ik eens de stand van zaken checken.

Minister, kunt u zo'n stand van zaken geven met betrekking tot het aantal ingediende dossiers en de concrete vergoedingen die de bedrijven zullen ontvangen? Wanneer zullen die worden uitbetaald? Zal men snel – versta: nog dit jaar – geld krijgen? Het was een relatief korte periode om in te dienen. Volstond die? Men kan dat misschien zien aan het feit of de aanvragen wel volledig waren. Als aanvragen niet volledig waren, zouden die alsnog een beetje tijd krijgen om dat eventueel te vervolledigen, of is de hakbijl daar heel streng en zal dat niet meer mogen? Hebt u al een totaalzicht op de schade van het H3N1-virus? Hebt u al eens samengezeten met de sector om te bekijken hoe we in de toekomst dergelijke problemen kunnen aanpakken en de kwestie van de niet-retroactiviteit kunnen vermijden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dit is een zeer, zeer gevoelig dossier, waarover we het hier al een aantal keren hebben gehad. In toepassing van de steunregeling die collega Van den Heuvel nog op de agenda had geplaatst, maar die de Vlaamse Regering uiteindelijk pas op 22 november 2019 heeft goedgekeurd, zijn 58 dossiers

ingediend in de periode van 22 november 2019 tot en met 1 december 2019. Ons departement is gestart met de beoordeling van de ingediende dossiers en de berekening van de concrete vergoedingen per bedrijf. Bedoeling is de dossiers zo snel mogelijk in betaling te stellen, uiterlijk begin 2020, maar eigenlijk is het de bedoeling om alles te hebben uitbetaald in 2019. U stelde de vraag of er niet meer tijd moet worden gegeven. We hebben met de sector gesproken en hadden de indruk dat iedereen klaar was om zijn dossiers in te dienen. Ze zullen niet allemaal worden goedgekeurd, omdat er bij een paar dossiers wat problemen zijn, maar er moet geen extra tijd worden gegeven. Dat is dus formeel bevestigd.

Het zal u echter niet verbazen dat de impact van dat virus op de bedrijven zeer, zeer felle emoties heeft veroorzaakt. Met het schadedossier dat wij met de Vlaamse Regering hebben goedgekeurd, kunnen we 15 procent van de geleden schade vergoeden. Gelet op de enorme schade die de bedrijven hebben opgelopen, is het de bedoeling om dit jaar nog wat bijkomende middelen vrij te maken. Boven op de al voorziene 2,5 miljoen euro zouden we 1,7 miljoen euro extra vrijmaken, waardoor we geen 15, maar 30 procent van de geleden schade zouden kunnen vergoeden. Er kan dus in totaal 4,2 miljoen euro Vlaamse steun komen. Dat dossier moet nog naar de Vlaamse Regering, het is de bedoeling om dat vrijdag te doen, maar het zou een beetje gek zijn om u dat nu niet mee te delen, waardoor u nu die cijfers hebt en er vrijdag dan weer andere cijfers komen.

Wat uw derde vraag betreft, over die korte periode voor de indiening, ik denk dat dat duidelijk is voor u.

De screening op de volledigheid van de ingediende aanvragen is gebeurd in de periode tussen 25 november en 3 december. Dat is simultaan met de indiening van de dossiers gebeurd. De ingediende aanvragen waren in de meerderheid van de gevallen volledig. Alleen een beperkt aantal van de ingediende aanvragen was onvolledig. De bedrijven die een onvolledig dossier hadden ingediend, zijn per mail en telefonisch verwittigd, met vragen om verduidelijking en bijkomende informatie. Alle dossiers waren volledig tegen 6 december 2019, met een pluim ook voor de administratie, die daar heel snel op is gesprongen.

Op basis van de ingediende dossiers kan een raming worden gemaakt van de kosten die gepaard gaan met het herbevolken van vrijwillig geruimde stallen. Die kostprijs bedraagt ongeveer 15 miljoen euro. De totale schade die de bedrijven hebben geleden, is groter, omdat er in dat geval ook de kosten bijkomen voor het doden van de dieren, het ophalen van de kadavers, een verlengde leegstandsperiode et cetera. Het is dus niet mogelijk om hiervoor een totale schade te ramen.

Dan de toekomst. Ik heb u hier al gezegd dat ik dit alles bijzonder, bijzonder frustrerend vind. Nog een voordeel van zo'n visraad is dat je veel tijd hebt om je collega's te zien. In het gesprek met collega Ducarme hebben we het ook over de kippenproblemen gehad. Wat ik positief vond, is dat de minister zich echt wel zeer bewust toonde van de financiële impact die de besmettingen hebben gehad op de pluimveebedrijven, in het bijzonder bij jonge landbouwers. Hij heeft het verloop van het dossier geëvalueerd, met het oog op een sneller beslissingsproces in de toekomst.

Op onze vraag bekijkt hij twee mogelijkheden om de sector financieel een duwtje in de rug te geven. Ik kan u daar nog geen garanties over geven. Hij heeft ons gezegd dat hij die twee maatregelen effectief wil bekijken. Hij bekijkt ten eerste de mogelijkheid om de pluimveehouders voor een jaar vrij te stellen van een bijdrage aan het Sanitair Fonds. Hij bekijkt ten tweede ook de mogelijkheid om die de-minimissteun aan de getroffen bedrijven te verlenen. Dat is uiteraard nog met een vraagteken, we weten nog niet of dat zal lukken, maar hij was zeer empathisch.

Intussen zijn wij ook bij de Europese diensten aan het kijken hoe we kunnen vermijden dat zulke situaties nog zullen gebeuren. Ik heb u dat ook verteld, want

doordat dat een griep was die als laag pathogeen werd aangemerkt, kom je in een situatie terecht waarbij die jonge mensen tussen twee stoelen vallen. De financiële impact is fenomenaal en zij zitten met grote frustratie te kijken naar wat er gebeurt. We hebben het er ook met minister Ducarme over gehad. Als hij zijn beslissing veertien dagen vroeger had genomen, was het beeld totaal anders geweest, maar hij kon het evengoed niet hebben gedaan door de onduidelijkheid in de regelgeving. Ik kan hem in dezen niet veel verwijten. Hij was begripvol en ik hoop echt dat hij inspanningen zal leveren om die twee extra maatregelen nog te nemen.

We houden zeker de vinger aan de pols. Ik hoop dat we vrijdag met de regering ook een positieve beslissing ter zake kunnen nemen en zo toch wat meer soelaas kunnen bieden aan datgene wat de mensen hebben meegemaakt.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): In de eerste plaats dank aan uw diensten voor de snelle en efficiënte opvolging van de ingediende dossiers. Men heeft ook de moeite genomen om deze mensen te begeleiden. Zij die geen volledig dossier hadden, kregen toch de kans om het te vervolledigen. Ik noteer ook dat men nu heel snel zal overgaan tot een uitbetaling van die steun. Dat zal voor die mensen zeker een goede zaak zijn.

Uiteraard bedank ik u ook omdat u naar de verzuchtingen van de sector luistert dat die 2,5 miljoen euro die u had voorzien, wat weinig was. Voor alle duidelijkheid: ik denk dat de Vlaamse Regering al meer doet dan wat ze eigenlijk moet doen. In die zin was het al een serieuze tegemoetkoming, maar het feit dat u dat wilt optrekken naar 4,2 miljoen euro is natuurlijk ook heel goed nieuws. Voor hen is dat bijna een verdubbeling van de steun die ze zullen krijgen: van 15 naar 30 procent is toch heel goed nieuws. Ik hoop dat de collega's in de Vlaamse Regering u dan ook groen licht zullen geven voor deze extra steun.

Ik noteer ook dat u met minister Ducarme hebt overlegd, wat natuurlijk ook een goede zaak is. We hopen samen met u dat zijn twee voorstellen, die een welgekomen steun zullen zijn voor die getroffen bedrijven, er zullen doorkomen.

Alvast bedankt voor dit heel uitgebreide antwoord, waarin toch heel wat goed nieuws zit. Goed nieuws is natuurlijk altijd relatief, het gaat altijd over mensen die zware problemen hebben gehad.

Ik denk dat het belangrijk is – en voor een stuk hebt u dat al geantwoord – dat we natuurlijk lessen moeten trekken uit wat er gebeurd is. Ook uw demarche naar Europa kan zeker helpen. Een ander idee dat soms opduikt, is de vraag naar een eigen sectorfonds dat opgericht zou kunnen worden. Mijn vraag is of u met de sector al hebt kunnen samenzitten om na te gaan of we via zo'n eigen sectorfonds in de toekomst wat soelaas kunnen bieden. Alvast bedankt.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik ben uiteraard blij met de vergoeding en de nu nog bijkomende mogelijkheid voor extra financiële middelen. Hopelijk komt daarover een positieve beslissing. Ik blijf toch nog altijd een beetje bezorgd. Landbouwers die het dierenleed hebben gestopt en een verdere verspreiding hebben proberen tegen te gaan, zijn daar toen voor gestraft. Nu dreigt het perverse effect te ontstaan dat landbouwers bij een volgende uitbraak zullen wachten en blijven wachten. Daar moeten we toch heel attent op zijn en we moeten daarover een heel duidelijk signaal geven dat dit de volgende keer veel beter zal worden aangepakt. Ik hoop natuurlijk dat dit dossier niet tot de volgende uitbraak in de koelkast gaat, maar dat daar ondertussen nog hard aan gewerkt wordt.

Bart Dochy (CD&V): Ik wil me zelf nog aansluiten. Dank voor het belangrijke nieuws dat het budget wordt verhoogd, maar vooral ook voor het engagement en uw contacten met minister Ducarme, die tot een systeem moeten kunnen leiden dat dit nooit meer kan voorvallen. Wanneer landbouwers extra getroffen worden door problemen met communicatie en administratie, leidt dat tot bijzonder veel frustratie. Dat moeten wij dan toch wel proberen te voorkomen, minister.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het daar absoluut mee eens.

Eerst en vooral, wat het sectorfonds betreft, is de info opgevraagd door de sector. De administratie zoekt een overlegmoment om daarvan werk te maken. Er is natuurlijk een heel groot verschil wat de vrije bestedingsmogelijkheden van de middelen betreft.

Mevrouw Joosen, ik begrijp uw opmerking zeer goed. We hebben het er de vorige keren ook al over gehad. Ik kan u dus niet tegenspreken. Het is ook onze plicht om vanuit Vlaanderen te doen wat we kunnen. Minister Ducarme heeft gezegd dat er een federaal initiatief lopende is om bij een nieuwe uitbraak van laagpathogene vogelgriep tot eind 2020 een onmiddellijk ruimingsbevel in te roepen. Ze zijn dus niet blind voor de effecten van wat er gebeurd is. Hij beseft zeer goed dat als wat u zegt, collega, mainstream zou worden, dit pas nefast zou zijn voor onze dieren.

Hij heeft dat initiatief genomen. En dat heeft ons toch ook een beetje gerustgesteld – al ben je natuurlijk nooit helemaal gerust. Het is niet aangenaam, maar het is toch al positief.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik heb geen grote slotbeschouwing meer. Maar nogmaals dank voor de geleverde inspanning.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bijdrage van Vlaanderen aan het nieuwe actieplan voor het terugdringen van het gebruik van antibiotica bij nutsdieren – 680 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): 'Overconsumptie' van antibiotica is al langer een werkpunt. Verstandig gebruik van antibiotica dringt zich meer en meer op als we resistentie willen voorkomen. Dat geldt niet alleen voor het gebruik van antibiotica bij mensen, maar ook bij dieren. We maken daar al werk van. Ik verwijs onder meer naar het Visie 2020-plan van het Kenniscentrum inzake antibioticagebruik en -resistentie bij dieren (AMCRA). In dat plan staan drie doelstellingen voor minder antibioticagebruik. Die doelstellingen vinden we ook terug in het antibioticaconvenant uit 2016 tussen de federale overheid en de verschillende betrokken partners, zoals landbouworganisaties, dierenartsenverenigingen, dierengezondheidsorganisaties en andere schakels uit de dierlijke productiekolom.

Volgens de recentste cijfers zijn twee van de drie doelstellingen ondertussen bereikt. De eerste doelstelling, 50 procent minder dierenvoeders gebruiken waar

antibiotica in zitten tegen 2017, werd ruimschoots behaald met een totale daling van 69,8 procent ten opzichte van het referentiejaar 2011. Ook de tweede doelstelling, tegen 2020 75 procent minder kritische antibiotica – antibiotica die uiterst belangrijk zijn voor de menselijke gezondheid – werd al in 2017 behaald. De daling daar bedraagt 79,1 procent. De derde doelstelling is het totale antibioticagebruik in de diergeneeskunde met 50 procent verminderen ten opzichte van 2011. Daar is nog werk aan de winkel. Tussen 2011 en eind 2018 daalde het antibioticagebruik bij dieren in België met 35,4 procent. We hebben dus nog 14,6 procent te gaan om de 50 procentdoelstelling te behalen voor het einde van 2020. Vanuit de sector horen we dat dat haalbaar zou moeten zijn, uiteraard in de veronderstelling dat er zich geen onverwachte of ongewone epidemieën of dierenziektes voordoen.

Ik weet dat de problematiek in hoofdzaak een federale aangelegenheid is, maar naar aanleiding van het Visie 2020-plan en de convenant werd in vorige legislatuur in dit Vlaams Parlement een resolutie betreffende het antibioticagebruik bij nutsdieren goedgekeurd, om een aantal ondersteunende maatregelen te nemen, op het vlak van sensibilisering, informeren, maar ook stalhygiëne en promotie van gezond vlees. Uw eigen voorzitter, minister, maar ook collega Sofie Joosen waren initiatiefnemers van deze resolutie.

Ook op federaal niveau komt er een nieuw plan. AMCRA 2024 staat zelfs al in de steigers. Het breidt het huidige beleid voor registratie en benchmarking van antibioticagebruik uit naar meer diersoorten, ook gezelschapsdieren.

We stellen wel vast dat dit plan beperkt blijft tot het federale niveau. Ook de convenant bevat geen deelname van de regionale overheden. Nochtans vinden wij dat Vlaanderen vanuit zijn preventieve bevoegdheid een bijdrage kan leveren tot het welslagen van dit plan.

Met het oog op de uitbreiding naar de gezelschapsdieren toe, komt ook de minister van Dierenwelzijn in beeld om daarmee aan de slag te gaan. Ik geef tot slot nog even mee dat we vaststellen dat ook de farmasector wil inzetten op preventie, want dieren die niet ziek worden, hoeven uiteraard niet met antibiotica behandeld te worden.

Op welke manier werd concreet gevolg gegeven aan de vragen die aan de Vlaamse Regering werden gericht via de resolutie betreffende het antibioticagebruik bij nutsdieren?

Zal er een evaluatie gemaakt worden van het ondersteunend beleid dat Vlaanderen voert voor het welslagen van het Visie 2020-plan en het convenant?

Wil Vlaanderen ook een meer prominente ondersteunende rol spelen bij de realisatie van het nieuwe AMCRA 2024-plan?

Bent u vragende partij dat de deelgebieden naar aanleiding van dit AMCRA 2024-plan wel betrokken worden als ondertekenende partner van een nieuwe convenant?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het dierengezondheidsbeleid, inclusief de preventie, de normering en het gebruik van diergeneesmiddelen zoals antibiotica, is een federale bevoegdheid. Op politiek niveau is dat de portefeuille van collega's De Block en Ducarme, op ambtelijk niveau wordt dit beleid uitgevoerd door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) en het Federaal Voedselagentschap (FAVV).

Dat we zelf niet bevoegd zijn, verhindert niet dat we vanuit Vlaanderen ook een bijdrage leveren aan het verhogen van de bioveiligheid op de bedrijven. Het uitgangspunt is dat hoe minder ziektes in de stal en veestapel sluipen, hoe minder diergeneesmiddelen er gebruikt moeten worden. Beter voorkomen dan genezen.

In de resolutie van 13 januari 2016, waarnaar u verwijst, werd het belang van sensibilisering benadrukt. De resolutie omvatte een zestal punten. Ik overloop de acties die ondertussen voornamelijk door mijn voorgangers genomen zijn.

Eerst en vooral is er het inzetten op de verdere bewustmaking. Naast de demonstratieprojecten en de reguliere voorlichtingsinitiatieven zijn in de loop van 2018 en 2019 bijkomende studiemomenten en sensibiliseringsacties rond verantwoord antibioticagebruik georganiseerd. Dit gebeurde in samenwerking met de praktijkcentra voor de dierlijke sectoren. Ook zijn er persartikels hierover gepubliceerd en werd een reportage door PlattelandsTV gemaakt en herhaaldelijk uitgezonden.

Ten tweede zijn rond diergezondheid en verantwoord antibioticagebruik vanuit Landbouw twee Interreg-projecten (communautair initiatief van de Europese Commissie) mede gefinancierd. Het eerste project onderzoekt de antibioticaresistentie bij mens en dier. De onderzoeksgroep van professor Jeroen Dewulf, voorzitter van AMCRA, is hierin projectpartner. Het tweede Interreg-project onderzoekt het beheer van de rode vogelmijt in de pluimveehouderij. Daarnaast is het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) betrokken bij meerdere federale of Europese onderzoeksprojecten over dit thema.

Bij de voorlichtingsactiviteiten die het departement organiseert, wordt de koppeling gemaakt tussen antibioticareductie en bedrijfseconomische aspecten. Het bedrijfseconomische argument is van groot belang om veehouders te sensibiliseren en te overtuigen om minder antibiotica te gebruiken. Geneesmiddelen en visites door de bedrijfsdierenarts kosten de veehouder geld, men doet dat zeker niet voor het plezier.

Het vierde onderdeel is de hygiëne en stalkwaliteit. De bioveiligheid op een veehouderij heeft vooral te maken met managementpraktijken, maar soms kan men investeringen in de stalinfrastructuur verplicht maken om de veiligheid te verhogen. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) kan hiervoor uiteraard gebruikt worden. De landbouwers zijn op de hoogte dat zij voor investeringen een beroep kunnen doen op het VLIF.

Ten vijfde gebruikt het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) verantwoord antibioticagebruik als promotieargument bij hun business-to-businesscommunicatie in het buitenland. Voedselveiligheid blijft evenwel het belangrijkste argument.

Ten zesde wordt in het Landbouwrapport 2018, dat gemaakt wordt door het departement Landbouw en Visserij, aandacht besteed aan het thema.

Ik denk dat we mogen besluiten dat de resolutie van 13 januari 2016 zeker werd opgepikt. Voor elk van de zes actiepunten zijn effectieve acties ondernomen. Dat is in eerste plaats de verdienste van mijn voorgangers, waaronder Joke Schauvliege. Ik engageer me om mee aan de kar te blijven duwen – ik zou niet anders durven.

Dan uw tweede vraag. Sinds 2018 is het project 'Sensibiliseren en bewustmaken van de veehouders over het verder reduceren van het antibioticagebruik bij landbouwhuisdieren' een prioritair project geworden binnen de werking van het Departement Landbouw en Visserij. Afgelopen en geplande activiteiten binnen dit project worden jaarlijks geëvalueerd. Deze evaluatie gebeurt door en voor het departement ter verbetering van de eigen werking.

Uw derde en vierde vraag beantwoord ik samen. In feite doen we al meer dan waarvoor we bevoegd zijn, maar we doen dat met plezier. Bij de Lambermont-staats-hervorming in 2002 is de keuze gemaakt om het dierengezondheidsbeleid los te koppelen van het landbouwbeleid. Het eerste bleef een federale bevoegdheid, het tweede werd regionaal. De middelen om een dierengezondheidsbeleid te voeren maken deel uit van de begroting van de federale overheid. Ook de expertise zit daar.

Een nog meer prominente rol spelen dan we vandaag al doen, is iets wat ik wel wil bekijken. Ik denk echter dat we niet mogen onderschatten welke inspanningen er al geleverd werden. We zien effectief een afname in het antibioticagebruik, collega's. Uiteraard sta ik zeker open voor suggesties in dit verband.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Dank u, minister, voor het verduidelijkende antwoord. Ik ben in ieder geval blij dat u aan de slag gaat met uw bevoegdheden inzake preventie. Dank ook voor uw toelichting bij de inspanningen die geleverd werden naar aanleiding van de resolutie. Dat mag geen vodje papier zijn, er moet echt gestreefd worden naar resultaten.

Ik stel vast dat er verschillende stappen gezet zijn. Laten we daarmee verder aan de slag gaan, ook in de volgende legislatuur.

Met mijn vraag wilde ik niet aan de alarmbel trekken, maar een oproep doen om mee aan de slag te gaan en een vrij prominente rol te spelen in het beleid, dat inderdaad hoofdzakelijk op federaal niveau zit maar waarin we vanuit Vlaanderen preventief een aantal zaken kunnen begeleiden.

U haalde het al aan. Ik weet dat ze in Nederland een veel strenger antibioticabeleid voeren. Ik hoor van u dat VLAM ook al inzet op promotie naar het buitenland. Dat is iets wat we zeker verder moeten meenemen. We moeten hen sensibiliseren om die promotie nog meer te gaan aanwakkeren. Op dat vlak zijn we heel goed bezig wat ons antibioticabeleid betreft.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik zal uw suggesties zeker meenemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de invoering van een statuut voor kinderboerderijen – 681 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): De populariteit van kinderboerderijen neemt toe. Wie een kinderboerderij wil opstarten, stoot echter op onduidelijkheid of zelfs een onbestaand statuut om een dergelijk initiatief te realiseren. Net daarom beschikken we in Vlaanderen ook niet over cijfers van het aantal kinderboerderijen en weten we eigenlijk ook niet welke kinderboerderijen een combinatie vormen met educatieve projecten, recreatieve projecten, drank- en eetgelegenheden, logies of hoeve-verkoop, al dan niet in hoofd- of bijberoep. Daar hebben we geen zicht op.

Precies dat laatste maakt de zaak verschillend van échte landbouwbedrijven, die combinatie met andere activiteiten. Heel wat mensen die een kinderboerderij

opstarten of dat willen, hebben geen echte link met beroepslandbouw. Ze doen dat ook vaak in bijberoep, zeker in de startfase. Dan is er dus sprake van een niet-landbouwactiviteit, en van een zonevreemde activiteit.

Naast het gegeven dat kinderboerderijen zich veeleer in de para-agrarische dan in de puur agrarische sfeer situeren, is er ook onduidelijkheid over de bevoegde instanties. Naast landbouwactiviteiten zijn er namelijk ook recreatieve, educatieve en zelfs horeca-aspecten gemoeid met een kinderboerderij. Het is daarbij niet duidelijk wie de bevoegde instanties zijn en hoe daar tewerk gegaan wordt. Om te komen tot een leefbaar geheel zal er immers vaak sprake moeten zijn van meerdere activiteiten, waaronder een belendende speeltuin en/of taverne en eventuele verkoop van hoeveproducten.

Er worden ook vragen gesteld over het gebruik van gebieden die voor landbouw bestemd zijn. Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen streeft ernaar om nieuwe niet-agrarische activiteiten in landbouwgebied te weren in zoverre ze landbouwfuncties zouden kunnen belemmeren. Dat hoeft bij kinderboerderijen niet per definitie het geval te zijn, zeker niet als ze deel uitmaken van de taakverbreding van professionele landbouwbedrijven. Wanneer het gaat om niet-professionele landbouwbedrijven, veelal uitgebaat door mensen in bijberoep, is dat natuurlijk heel wat minder evident.

Met die stijgende populariteit lijkt de oprichting van een duidelijk kader voor dit soort initiatieven zich op te dringen, niet alleen om duidelijkheid te verschaffen voor uitbaters van kinderboerderijen, maar ook voor hun positie ten aanzien van professionele landbouwbedrijven en hun activiteiten in agrarisch gebied.

Minister, zult u samen met de minister van Omgeving een initiatief nemen om kinderboerderijen in Vlaanderen in kaart te brengen en om de opstartproblemen te inventariseren waarmee ze worden geconfronteerd, zowel in hoofd- als in bijberoep? Welke plaats moeten kinderboerderijen volgens u innemen ten opzichte van professionele landbouwbedrijven?

Bent u voorstander van de invoering van een apart statuut voor kinderboerderijen?

Zult u initiatief nemen om samen met uw collega's van onder meer Toerisme, Onderwijs en Cultuur te onderzoeken op welke manier een dergelijk statuut kan worden geïmplementeerd, teneinde duidelijkheid te creëren voor zowel de uitbaters en aspirant-uitbaters van kinderboerderijen als professionele landbouwers?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, zoals u zelf aangeeft, staan kinderboerderijen en professionele landbouwbedrijven soms ver van elkaar af. Sowieso ben ik zelf bezorgd om het gebruik van het agrarisch gebied waar de professionele landbouwbedrijven prioritair over moeten kunnen beschikken, te vrijwaren. Het ruimtelijke beleid is een bevoegdheid van collega Demir. Uiteraard zal ik met haar in overleg gaan over alle aspecten die het agrarisch gebied aanbelangen.

Kinderboerderijen kunnen vandaag vergund worden in bestaande landbouwbedrijfsgebouwen van een voormalig of actief landbouwbedrijf in toepassing van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen. In de regel zijn er geen bezwaren tegen de inrichting van stallingen van een vroeger landbouwbedrijf tot kinderboerderij in de betekenis van een landbouweducatief initiatief. We moeten er wel over waken dat het initiatief op termijn niet gaat ontsporen. Horeca, handel of diensten kunnen als ondergeschikte functie aanwezig zijn; een feestzaal uitbaten is al een beetje moeilijker. Dat zult u ook wel begrijpen. De voorkeur gaat sowieso

uit naar landbouwbedrijven in de randzones van de stedelijke of verstedelijkte gebieden, of binnen woonkorrels in agrarisch gebied.

Ik ben nieuw als minister en luister graag naar al uw suggesties, maar ik ben niet echt te vinden voor de invoering van een dergelijk statuut, omdat ik ervan overtuigd ben dat het de complexiteit zal doen toenemen. Ook moeten de principes van goede ruimtelijke ordening altijd gerespecteerd worden, waarbinnen mobiliteit sowieso ook een belangrijk aspect is, maar dat is mijn persoonlijke mening.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Bedankt, minister. Ik volg u wel als u zegt dat we het niet complexer moeten maken of alles moeten gaan overreguleren. Dat was ook niet echt de bedoeling van mijn vraag. Het gaat mij vooral om duidelijkheid, om het kader dat we willen scheppen voor mensen die een dergelijk initiatief willen opstarten. Er is inderdaad een fijne lijn tussen mensen die professioneel landbouw beoefenen en nieuwe activiteiten die zich daar gaan vestigen.

Mijn collega Vanderjeugd heeft daar in de vorige legislatuur ook al vragen over gesteld. Er waren geen cijfers voorhanden. Ik hoop dat we toch wat richtlijnen kunnen geven aan mensen die dergelijke initiatieven willen opstarten. We moeten dat ook omarmen, zeker ten aanzien van professionele landbouwers die naar meer differentiatie en taakverbreding willen gaan. Zij hebben dat vaak ook nodig om tot een rendabele en leefbare onderneming te komen. We moeten hen daarbij toch maximaal faciliteren. We moeten ook alle bezorgdheden meenemen wat betreft inname van onze open ruimte. Dat staat voor onze partij ook buiten kijf.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zag collega Rombouts eerst kwaad kijken en nu weer vriendelijk, dus ik denk dat ze tevreden is met het antwoord. (*Gelach. Opmerkingen*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de vzw Ondersteuningsfonds voor visserij in transitie – 327 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, de Vlaamse en internationale visserij staan voor enorme uitdagingen. Dat zal niemand in twijfel trekken. Denk maar aan de economische leefbaarheid, de instroom in de sector, de nakende brexit, maar vooral ook de ecologische duurzaamheid en innovatie. Mijn vraag vandaag richt zich dan ook op die laatste uitdaging, duurzaamheid en innovatie.

Op 12 oktober 2017 werd de vzw Ondersteuningsfonds voor visserij in transitie (OVIS) door de werkgevers en de werknemers in de visserijsector officieel opgericht. De oprichting van de vzw OVIS kwam er na het verdwijnen van de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO). Bedoeling was dat de nieuwe vzw een antwoord zou bieden op de vele uitdagingen rond verduurzaming en innovatie waar onze visserij voor staat, maar ook voor de ontwikkeling van aqua- en maricultuurprojecten, die in Vlaanderen nog steeds in de kinderschoenen staan. Het is dan ook dat soort innovatieve en duurzame projecten waarin wordt verwacht van de

vzw OVIS dat ze een belangrijke rol kan spelen voor de transitie van onze visserij naar een moderne, duurzame en weerbare sector.

De federale en Vlaamse overheid kunnen elk één vaste waarnemer afvaardigen, die de raden van bestuur bijwoont, weliswaar zonder stemrecht. In het wetenschappelijk adviesorgaan zetelen zowel federale als Vlaamse onderzoeksinstituten. Voor Vlaanderen is dat het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO).

De kredieten voor de vzw komen van het federale Zeevissersfonds, maar werden wel toegekend aan de sector. In de nieuwe vzw zetelen ook wetenschappers en mariene biologen die hun oordeel kunnen geven over ingediende projecten. Het is de bedoeling dat enkel na positief advies van een wetenschappelijk adviesorgaan de raad van bestuur van OVIS een project kan laten opstarten.

Minister, wat is twee jaar na de oprichting de huidige stand van zaken van de vzw OVIS? Werden ondertussen reeds projecten ingediend binnen de vzw? Zo ja, om welke projecten gaat het? Werden de projecten beoordeeld door het wetenschappelijk adviesorgaan en/of de raad van bestuur?

Hoe evalueert u de werking van de vzw OVIS?

De rol van het departement in de vzw OVIS bestaat erin na te gaan of projecten de toets van de staatssteun kunnen doorstaan. Heeft het departement deze rol ten volle kunnen spelen? Moet er soms ingegrepen worden? Zo ja, wanneer? Werd het advies van het departement door de vzw dan ook effectief gevolgd?

Welke rol ziet u voor de vzw OVIS in de toekomst ter ondersteuning van het Vlaamse visserij- en aquacultuurbeleid? Plant u overleg met de bevoegde federale collega's om de visies vanuit de federale en Vlaamse overheid ten aanzien van de vzw OVIS op elkaar af te stemmen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil eerst en vooral benadrukken dat OVIS een vzw is die opgericht werd door de werkgevers en de werknemers in de visserijsector, met eigen vertegenwoordigers in de raad van bestuur. De federale en Vlaamse overheid hebben elk één vaste waarnemer zonder stemrecht die de raden van bestuur bijwoont. Hun taak is voornamelijk erop toezien dat de staatssteunregels gerespecteerd worden en dat er geen dubbele financiering is.

De raad van bestuur van OVIS heeft zijn goedgekeurde beleidsplan in september overgemaakt aan ons departement, met de vraag om deze staatssteunregeling bij de Europese Commissie aan te melden in uitvoering van artikel 108, lid 3, van het verdrag over de EU. Die aanmelding gebeurde op 26 september 2019.

Er zijn volgens onze informatie nog geen projecten ingediend of beoordeeld. Het is immers niet toegelaten binnen het Europese kader voor het verlenen van staatssteun om steun toe te kennen vooraleer het aanmeldingsdossier formeel is goedgekeurd door de diensten van de Europese Commissie. Daardoor kan er ook geen projectoproep uitgeschreven worden door OVIS en kunnen er geen projecten worden betoelaagd.

Aangezien er nog geen projecten zijn ingediend, kan ik nog niet veel evalueren.

Sinds de oprichting van de vzw in het najaar van 2017 is er vanuit de raad van bestuur veel energie gegaan naar de analyse van de behoeften van de visserijsector. Er werd bijvoorbeeld een inschatting gemaakt van de gevolgen die de brexit zal hebben. Die analyses hebben geresulteerd in een beleidsvisie van de raad van

bestuur van OVIS, waarvoor de aanmelding van de steunregeling bij de Europese Commissie dus eind september plaatsvond.

In deze beleidsvisie wordt de focus gelegd op innovatie, transitie naar een steeds duurzamer wordende visserij, de visser als behoeder van de zee – dat hebben we vannacht opnieuw uitgebreid besproken –, veiligheid, enzovoort.

Deze principes sluiten aan bij de prioriteiten die ik gaf voor de verdere toekomst van de visserijsector in Vlaanderen, waarover u uitgebreid mee hebt gediscussieerd tijdens bespreking van de beleidsnota.

Het departement heeft de vzw begeleid bij de opstart voor wat betreft de toetsing van de conformiteit van de beleidsvisie van de raad van bestuur met de staatssteunregels. De leden van de raad van bestuur stonden erop om zelf een analyse te doen en een beleidsvisie op te maken conform hun bevindingen.

De beleidsvisie van OVIS toont aan dat de vzw de nodige aandacht wil hebben voor de brexit en de mogelijk zware gevolgen die dat zal hebben op de West-Europese visserijactiviteiten. Ik vind dat positief. De gevolgen zullen ook voelbaar zijn voor de Vlaamse visserijsector en bij uitbreiding voor de Vlaamse visveilingen en visverwerkende bedrijven. Ik onderschrijf dan ook de visie over het belang van duurzaamheid en innovatie.

Ik vind het belangrijk dat de beschikbare Vlaamse en Europese middelen zo optimaal mogelijk worden ingezet. Daarom zal ik erover waken dat het beleid van de respectievelijke bevoegde overheden en de inzet van middelen van OVIS elkaar maximaal aanvullen en versterken. Als het nodig blijkt, zal ik zeker niet nalaten om met de andere betrokken overheden hierover in overleg te treden in het kader van een goed Vlaams visserijbeleid.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, uit uw antwoord kan ik afleiden dat we op dezelfde golflengte zitten. We zitten zeker niet ver van elkaar, maar dat verwondert mij ook niet. Dat is in het verleden al meermaals zo geweest.

Het is positief dat u dit positief evalueert. We hebben op dit moment op het federale niveau ook partners om duurzame visserijprojecten te realiseren. We hebben een zeer uitzonderlijke situatie, waarbij we niet de volle bevoegdheid hebben over de Noordzee en waarbij een deel federale bevoegdheid is. Dat neemt niet weg – zeker ook op andere vlakken – dat er goed wordt samengewerkt tussen de federale en Vlaamse overheid.

Het heeft inderdaad geen nut dat middelen zich blijven opstapelen als gevolg van administratieve of technische redenen. Ik vind het heel positief dat eindelijk de aanmelding bij Europa is gebeurd. Die liet op zich wachten. Ik zie meteen dat u een minister bent die daar schwing in brengt, want net nadat u het departement hebt betreden, wordt het aangemeld. Ik denk dat u zelf ook beseft dat we daar sterk op moeten inzetten.

De vzw heeft haar werking nog niet ten volle kunnen laten gelden, maar betekent een belangrijke impuls voor de aquacultuur in Vlaanderen. Onze wetenschappelijke kennis is op dat vlak enorm. Recent vierden we het twintigjarige bestaan van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). Ik heb u daar vanop de eerste rij mogen aanschouwen, al was het wel een boodschap via een filmpje. Op de viering werd duidelijk dat ons land een van de sterkste aanwezigheden heeft van mariene wetenschappers ten opzichte van ons inwonersaantal. Dat betekent dat ons deel van de Noordzee een van de best bestudeerde zeeën van de hele wereld is. We moeten de opportuniteiten die uit deze expertise voortvloeien, maximaal benutten

in onze blauwe economie. We hebben een blauwe cluster gemaakt met de Vlaamse Regering. Dit is een belangrijk gedeelte van de blauwe economie die op dit moment onderbenut wordt.

Ik hoop dat u er bij de vzw op aandringt dat, zodra de aanmelding is behandeld, er projectoproepen worden gerealiseerd, en dat in het belang van onze sector en zeker in de strijd die we zullen moeten voeren tegen de gevolgen van de brexit.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We hebben de oprichting van de vzw ook altijd ondersteund, vooral omdat ze de mogelijkheid geeft om op een moderne en transparante manier een beleid te voeren dat stoelt op wetenschappelijke basis. De heer Tommelein refereerde er al naar: we hebben een zeer sterke wetenschappelijke instelling, die zeker een meerwaarde heeft.

Wat voor ons wel belangrijk is, is dat we die transparantie en doeltreffende werking kunnen realiseren. Nu is het misschien nog te vroeg, maar het is goed dat de eerste stap is gezet, namelijk de aanmelding bij de EU. Dat is de voorwaarde om projecten te kunnen indienen. Ik kijk natuurlijk uit naar de projecten zelf, waarna we dan kunnen beoordelen in welke mate de middelen effectief en doelmatig worden ingezet.

Ik ben blij te horen dat de middelen elkaar moeten versterken en dat we dus een meerwaarde moeten creëren. Dat daarvoor het overleg met alle andere overheidsinstanties zo goed mogelijk moet verlopen, is uiteraard vanzelfsprekend. Ik heb daar tot op vandaag alle vertrouwen in.

Mijn collega Sabine Vermeulen heeft in het verleden een aantal keer gevraagd of de vzw Previs ook deel kan uitmaken van het convenant 'Visserij Verduurzaamt'. Dit was in het verleden niet zo, maar de rederscentrale die deel uitmaakte van de vzw, is daar wel rechtstreeks in betrokken.

In 2020 moet een nieuw convenant 'Visserij Verduurzaamt' worden opgemaakt. Het klopt dat innovatie, verduurzaming, veiligheid de prioriteiten zijn in het visserijbeleid. Minister, zal de vzw OVIS in het nieuwe convenant als een volwaardige partner worden opgenomen in de werking en voorbereiding van dat nieuwe convenant?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, in deze commissie zijn we genoegzaam bekend met de uitdagingen voor onze Vlaamse visserijsector, en die nemen we ook allemaal heel ernstig. In die zin is het bestaan van de vzw een belangrijke stap om bepaalde antwoorden te formuleren op korte termijn. De problemen zijn urgent.

Nu zijn we twee jaar na de oprichting van de vzw. U zei dat er een aantal redenen zijn waarom de concrete uitrol van projecten wat op zich laat wachten. Wetgeving, techniciteit enzovoort zijn één zaak, maar hebt u een zicht op wanneer de eerste projecten zouden kunnen worden opgestart? Wanneer komt dat in orde?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Vaneekhout, het probleem is dat dat maar mag als die aanmelding in orde is. Nu kan dat nog niet. De reden waarom dat maar op 26 september is ingediend, daar kan ik veel bij bedenken, maar dat heeft geen zin. Dat is voer voor de geschiedenis. Het bijzonderste is dat het ei is gelegd. Ik zal zelf in het oog houden wanneer dat is goedgekeurd, en dan kunnen ze van start gaan.

Mevrouw Coudyser, het is pas als die aanmelding is goedgekeurd, dat je kunt overgaan tot het lanceren van oproepen. Daarover wil ik afstemming met alle actoren. Het is zeer, zeer belangrijk dat we geen euro's laten verloren gaan. De uitdagingen zijn enorm en de budgetten zijn beperkt.

Previs wordt opgenomen in de werkgroepen die het nieuwe convenant voorbereiden. Dat is een bottom-upinitiatief. Alle expertise is welkom. Toen ik mijn eerste uitleg gaf over het vorige convenant, heb ik niet gezegd dat Natuurpunt dit mee heeft goedgekeurd. Collega Vaneeckhout, u hebt me daarop attent gemaakt. Voor mij is het wat dit betreft: hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Als we maar een goed nieuw convenant hebben.

Collega Tommelein, wij delen zeker dezelfde liefde voor de aquacultuur. We hebben het daar ook uitgebreid over gehad bij de bespreking van de beleidsnota. De aquacultuur zal in de komende jaren bijzondere aandacht krijgen, en in dat verband ook de samenwerking met de blauwe cluster.

Ik ben heel blij dat u ernaar hebt verwezen, ons VLIZ heeft daar ook een heel grote expertise in. Ook hier, heb ik al begrepen, zal het waken zijn dat iedereen gelukkig blijft en zich focust op zijn kerntaken en dat er geen terreingevechten ontstaan over de middelen. U kunt daar mee een belangrijke rol in spelen. Ik heb gelezen dat u zich verder als grote verbinder gaat opstellen, in dezen is elke steun welkom.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Dank u, minister, voor deze mooie woorden. Zoals u weet, sta ik 'midden de mensen'. Ik ben blij dat de eitjes gelegd zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.